

Bozóky Emil És Családja

Apám, Bozóky Albert családja van a képen. 1930-ban készült a kép, Budapest mellett, Maglódon, azt hiszem. Ha jól megnézzük a képet, valaki megszámoztta a személyeket. A hátsó sorban, balról az első Meier Jákob, mellette a felesége, Ilona, apám testvére, a lányuk vállán nyugszik a keze, aki egyben az én unokatestvérem, Meier Aliz. Az Ilona háta mögött lévő férfinak nem tudom a nevét, ő a férje volt az előtte álló nőnek, aki apám egy másik lánytestvére: Rozália, aki Marosvásárhelyen élt. Rozália mellett áll Bozóky Emil, apám másik testvére és előtte anyám, Bozóky Johanna velem a karján. Az előtérben ülő férfi az apai nagyapám, Stein József. Az apai nagyapám magyarul beszélt, úgy tudom, hogy hivatalnok volt. Egy Budapest közelében [Budapesttől 20 km-re] fekvő faluban laktak, Maglód a neve. A nagymama halála után nagyapám a nagynénémmel lakott, édesapám egyik húgánál, akit Meier Jákobnének [született Stein Ilona] hívtak. Nagyapa ott is halt meg, 1937-ben vagy 1938-ban. Nagyapát ismertem, kislány koromban a nyári szünidőben néhányszor a nagynénémhez utaztunk, de csak néhány napra. A nagyapám öreg volt, nyolcvanon túl volt, szeretett engem, de hát már beteg is volt szegény, és ebben a korban már nincs türelme az embernek a gyerekekhez, így aztán nem kötődtem nagyon hozzá. Nem tudom, mennyire volt vallásos, a családból senki sem volt vakbuzgó. A ház, ahol nagyapám találkozásunkkor lakott, a nagynéném férjéé, egy zsidó mérnöké volt. Úgy rémlik, hogy három szobája volt és a konyha, be volt vezetve a víz és a villany. Tyúkokat tartottak, erre emlékszem, a kertben meg zöldségek voltak. Nagynéném vezette a háztartást, nem volt segítségük, pedig nem voltak szegények. Volt egy lányuk, Aliz, aki 1947-ben Svédországba települt. Neki volt egy fia, George, aki 1948-ban született. Apám másik húga, Allenberg Hilda [született Stein Hilda], Allenberg Leónak a felesége, egy zsidóé, akinek fűrészáru-lerakata volt Arad mellett, Vingán. Ők Aradon laktak, majd kimentek Svédországba 1956-ban, Stockholmba, ahol a nagynéném 1983-ban meg is halt. Leó bácsi Svédországban könyvelőként dolgozott egy készruhágyárban. Volt egy fiuk, Viktor, aki húszéves korában meghalt. A harmadik hűg Rozália volt, szintén férjezett, de nem emlékszem a férje nevére, mindenesetre Bécsből származó zsidó volt. Ők Marosvásárhelyen éltek, lágerben haltak meg, azt

hiszem, hogy 1944-ben. Rozáliának nem volt gyermeke. Az egész rokonságból Jákob nagybátyámmal és Ilona nénémmel tartottuk leginkább a kapcsolatot. Ilona néném rendszeresen jött, mivel a lánya, Aliz unokatestvérem nálunk lakott. Azért, mert abban a faluban, Maglódon nem volt iskola. Hétvégén mindig hazament, közel volt. Apa fivérét Bozóky Emilnek hívták [Steinből magyarosította], és volt egy textilgyára Budapesten, ott is lakott. Ő nagyon gazdag volt, aztán egyik napról a másikra elvesztette a gyárat és minden vagyonát, valószínűleg valami ostobaságot követett el, nekem nem mondták el, nem az én fülemnek való dolgok voltak, tizenegy-tizenkét éves gyerek voltam, valószínűleg meg sem értettem volna. Viktória volt a feleségének a neve, két gyermekük volt, egy lány, Lea és egy fiú, Imre. Aztán Viktória meghalt, amikor Lea tizenkét éves volt, 1928-ban talán, és a nagybátyám újránősült. Helgát vette el, aki egy nagyon szép arcú, de igen kövér nő volt. Emiatt is halt meg valamikor 1940-41 körül. Én csak arra emlékszem, hogy amikor látogatóba jöttem, mindig kapucsínóval kínált, és én azt nem szerettem. Aztán Emil bácsi elvette Irmát. Emil bácsi elég furcsa ember volt, emlékszem, hogy Lea unokatestvérem nagyon szenvedett otthon, miután a nagybátyám újránősült. Egyszer, amikor hazament az iskolából, egy cédula várta az apjától, azt írta, hogy nem akarja tovább fizetni a tandíjat, és hogy költözzön el, így aztán Lea hosszú ideig a rokonoknál, nagybácsiánál, nagynéniknél lakott. A holokausz alatt Emil bácsi elszökött Budapestről, Csehszlovákiába, a feleségével, attól félve, hogy elviszik őket megsemmisítő táborba, de nem tudta, hogy onnan előbb elvitték a zsidókat, mint Magyarországról. 1944-ben ment el, az év elején, és amikor elkezdtek összegyűjteni a prágai zsidókat, mert hogy ott volt, valahol Prága mellett [lásd: Cseh-Morva Protektorátus], öngyilkosok lettek a feleségével. Megölték magukat, mert nem akarták, hogy a kivégzőtáborba vigyék őket. Nagybátyám meghalt, és az unokatestvérem, a fia a háború után elment oda, és megpróbált megtudni valamit róluk, hova temették őket, de soha sem talált semmit, valószínűleg tömegsírba kerültek.